

*Załącznik nr 1 do Zarządzenie nr 16/2026 Wójta Gminy
wisznia Mała z dnia 4 lutego 2026 r.*

Projekt

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała
na lata 2026-2028**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE	5
1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	9
WISZNIA MAŁA.....	9
2.1. ADRESACI PROGRAMU.....	10
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	10
2.2.2. DEMOGRAFIA	13
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA.....	14
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	14
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	15
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	15
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU.....	15
2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY	20
2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	22
2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY	23
2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	24
2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ.....	25
2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY.....	28
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY	31
2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	31
2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI.....	33
2.4. BADANIA ANKIETOWE.....	35
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	35
2.5. ANALIZA SWOT	38
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	42
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	45
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	45
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	46
4. REALIZACJA PROGRAMU	58
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	58
4.2. FINANSOWANIE	58
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	58
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	60

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom oraz rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. W rodzinie dysfunkcyjnej relacje pomiędzy jej członkami są zaburzone i mają wpływ na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Brak w niej odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju dzieci.

Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe tylko poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów, a prowadzone działania powinny być oparte na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie wspierania rodziny jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Art. 3 ustawy wskazuje organy odpowiedzialne za jej realizację:

1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecania realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2026-2028, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2022-2024.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2025 r. poz. 383) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2025 r. poz. 277), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE

Ochrona i wspieranie praw dziecka jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych UE. Parlament ściśle współpracuje z Komisją Europejską, agencjami UE, Radą Europy i organami krajowymi, aby chronić prawa dzieci poprzez ustawodawstwo. Parlament powołał swojego koordynatora ds. praw dziecka, który służy jako centralny punkt kontaktowy, monitoruje i dba o uwzględnienie ich praw w polityce i prawodawstwie UE.

W Strategii Rady Europy na rzecz praw dziecka na lata 2022-2027 UE postawiła sobie za cel zwalczanie ubóstwa, wykluczenia społecznego, dyskryminacji i wszelkich form zastraszania. UE zgodziła się na europejską gwarancję dla dzieci, której celem jest zapewnienie wszystkim dzieciom w UE, w tym dzieciom zagrożonym ubóstwem, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. Każdy kraj UE powołał koordynatora ds. gwarancji dla dzieci, który jest odpowiedzialny za przedstawienie krajowych planów działania do 2030 roku.

Eliminacja pracy przymusowej dzieci

W ramach walki z pracą przymusową na całym świecie UE pracuje nad wyeliminowaniem pracy dzieci. W październiku 2023 r. eurodeputowani przyjęli stanowisko w sprawie zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych przy użyciu pracy przymusowej. Opracowywane przepisy umożliwią zbadanie czy firmy wykorzystują pracę przymusową, w tym pracę dzieci. Jeśli zostanie to udowodnione, ich produkty zostaną zatrzymane na granicach UE, a te, które już trafiły na rynek UE, zostaną wycofane.

Bezpieczniejszy internet

Dzieci coraz częściej korzystają z internetu i telefonów komórkowych. To zapewnia nowe możliwości do nauki i kontaktów społecznych, jednak naraża je również na cyberprzemoc, treści nieodpowiednie do wieku i dezinformację. W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną strategię na rzecz bezpieczniejszego i lepszego internetu dla dzieci i młodych ludzi.

Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w internecie

W listopadzie 2023 r. posłowie i posłanki z parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęli swoje stanowisko w sprawie nowych przepisów dla zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w internecie i powstrzymywania go, przy jednoczesnej ochronie prywatności. W UE obowiązuje obecnie odstępstwo od przepisów unijnych. Platformy internetowe mogą wykrywać i zgłaszać materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, ale zakłada się w tym względzie dobrowolność. Przyjęte odstępstwo ma obowiązywać do 3 kwietnia 2026 roku.

Nowe przepisy nakładałyby na dostawców usług hostingu i usług przesyłania wiadomości obowiązek oceny ryzyka niewłaściwego wykorzystania ich usług. Musieliby również podejmować proporcjonalne i skuteczne kroki dla ograniczenia tego ryzyka, jednocześnie całkowicie unikając masowej inwigilacji.

Zwalczanie handlu ludźmi

Dzieci bardziej niż dorośli są narażone na ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi, zwłaszcza z powodu ubóstwa, przemocy czy dyskryminacji. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie istniejących unijnych przepisów dot. zwalczania handlu ludźmi.

Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2023 r., w którym zaproponował więcej środków dla ochrony ofiar. Stanowisko to podstawa do negocjacji z krajami UE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Wojna w Ukrainie uwydatniła potrzebę dalszych działań dla ochrony dzieci w strefach objętych działaniami wojennymi. W kwietniu 2022 r. Parlament zaapelował o zwiększenie ochrony dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego stwierdzili, że identyfikacja i rejestracja mają kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci przed handlarzami ludźmi, nielegalną adopcją i innymi rodzajami wykorzystywania.

Bezpieczne zabawki

Prawa dzieci jako konsumentów są chronione poprzez unijną politykę zdrowotną i konsumencką. Np. zabawki muszą spełniać kryteria bezpieczeństwa, zanim trafią na rynek UE. Parlament wzywał do aktualizacji dyrektywy dot. bezpieczeństwa zabawek, argumentując, że nie odzwierciedla najnowszych odkryć naukowych na temat potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych.

W lipcu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dot. aktualizacji tych przepisów. Propozycja uwzględnia rozwój technologiczny i nieznane wcześniej kwestie bezpieczeństwa. Ustanawia bardziej rygorystyczne wymagania dot. substancji chemicznych, które mogą powodować nowotwory, mutacje genetyczne lub uszkadzać funkcje rozrodcze. Metale ciężkie i wywołujące alergię substancje zapachowe zostałyby zakazane.

Gry wideo

W styczniu 2023 r. posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego przyjęli raport wzywający do zharmonizowanych przepisów UE dla lepszej ochrony graczy, w tym dzieci, w sektorze gier wideo online. Parlament wezwał do wprowadzenia mocniejszych narzędzi dla kontroli rodzicielskiej i przepisów dotyczących zachęt do dokonywania zakupów w grze oraz tzw. gold-farming, czyli praktyki sprzedaży przedmiotów uzyskanych w grze za prawdziwe pieniądze. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego ostrzegają przed projektowaniem gier w sposób, który mógłby prowadzić do uzależnienia, izolacji i cyberprzemocy.

Zdrowe nawyki żywieniowe w szkole

UE wspiera program dążący do zapewnienia świeżych owoców, warzyw i mleka milionom dzieci w szkołach, od żłobków po szkoły średnie, w całej UE. Program obowiązuje od 2017 r. W maju 2023 r. Parlament wezwał do zwiększenia środków na program, zmniejszenia biurokracji oraz zapewnienia dłuższych umów dla szkół. Posłowie zasugerowali także, aby kraje UE przeznaczyły część środków na edukację żywieniową.

1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1208);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wisznia Mała na lata 2023-2030.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE WISZNIA MAŁA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Wisznia Mała została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców).

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

Do analizy przedłożono 17 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców. Wśród ankietowanych było 94,1% kobiet i 5,9% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (70,6%) Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w przedziale wiekowym 26-35 oraz 46-55 lat (po 11,7%), natomiast 6% respondentów stanowiły osoby w wieku 20-25 lat. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20 lat oraz powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 88,2% spośród nich zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (11,8%).

58,8% respondentów badania ankietowego mieszka na terenie gminy Wisznia Mała od urodzenia, zaś 41,2% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 4 do 16 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
17	kobiety (94,1%)	20-25 lat (6%)	od urodzenia (58,8%)	średnie (11,8%)
		26-35 lat (11,7%)		wyższe (88,2%)
	mężczyźni (5,9%)	36-45 lat (70,6%)	od 4 do 16 lat (41,2%)	
		46-55 lat (11,7%)		

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Wisznia Mała na lata 2026-2028 są rodziny zamieszkujące teren gminy, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Wisznia Mała to gmina wiejska położona w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie trzebnickim. Zajmuje powierzchnię 103,33 km² i jest jedną z sześciu gminnych jednostek terytorialnych. Obszar gminy graniczy od południa z Wrocławiem, od północnego zachodu z gminą Oborniki Śląskie, od północnego wschodu z gminą Długołęka, natomiast od północy z gminą Trzebnica.

W granicach gminy Wisznia Mała położonych jest 16 sołectw: Kryniczno, Krzyżanowice, Ligota Piękna, Machnice, Malin, Mienice, Ozorowice, Pierwoszów, Piotrkowiczki, Psary, Rogoź, Strzeszów, Szewce, Szymanów, Wisznia Mała oraz Wysoki Kościół. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminy jest miejscowość Szewce (1 211 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Machnice (172 osoby).

Na terenie gminy działają 52 organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. promowaniem regionu, krzewieniem kultury i sportu oraz integracją środowisk lokalnych.

Przez obszar gminy przebiega ważny szlak komunikacyjny o znaczeniu międzynarodowym – trasa E261, która stanowi fragment drogi krajowej łączącej największe aglomeracje miejskie w Polsce, tj. Trójmiasto, aglomerację bydgoską, poznańską, wrocławską oraz wałbrzyską.

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego w gminie realizują: Dolnośląskie Linie Autobusowe, Turbo-Trans Olejniczak, Ekspres Bus oraz Koleje Dolnośląskie i Polregio. Czynne stacje i przystanki kolejowe w gminie znajdują się w miejscowościach Szewce, Pierwoszów i Miłocin.

Gmina Wisznia Mała ma charakter rolniczy. Użytki rolne zajmują ponad 71% powierzchni gminy (z tego grunty orne obejmują ok. 56% powierzchni gminy). Lasy stanowią ponad 14% jej terenu. Na terenie gminy funkcjonuje 985 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni 5,1209 ha.

Na koniec 2023 r. w gminie zarejestrowanych było 1 957 podmiotów gospodarczych, w tym 1 570 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Według danych GUS-u w 2024 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz budownictwa.

Gmina ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, dalszej rozbudowy i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć kanalizacyjna i sieć gazowa. Na terenie gminy działa jedna oczyszczalnia ścieków.

W analizowanym okresie w gminie Wisznia Mała realizowano wiele inwestycji, były to m.in.: budowa ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej nr 1368 D relacji Kryniczno-Malin-Ligota Piękna; rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Strzeszowie; budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Malin oraz sieci wodociągowej w miejscowości Rogoź; budowa Szkoły Podstawowej w Wiszni Małej; budowa przedszkola w Krynicznie; budowa drogi gminnej ul. Wolności i ul. Głównej w miejscowości Psary; przebudowa ul. Młynarskiej w Ozorowicach; przebudowa ul. Polnej w Wiszni Małej; budowa siłowni zewnętrznej i placu zabaw dla dzieci w Machnicach; budowa sieci dróg dla rowerów oraz parkingów „parkuj i jedź” (P&R) w Szewcach; budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy Wisznia Mała; przebudowa ul. Szkolnej w Wiszni Małej; przebudowa ul. Wiosennej w Krynicznie; przebudowa ul. Cichej w Ligocie Pięknej; remont mostu drogowego na rzece Ława w ciągu drogi gminnej nr 104922 D relacji Strzeszów-Mienice w Strzeszowie; zagospodarowanie terenu poprzez budowę skate parku, placu zabaw oraz siłowni plenerowej w Strzeszowie; doposażenie gminnych placów zabaw; budowa nawodnienia boisk sportowych; modernizacja kompleksu sportowego „Moje boisko – Orlik 2012” przy ul. Parkowej w Krzyżanowicach; rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej w centrum Wiszni Małej (wiata rowerowa z ławką, sprzężarką, stacją naprawczą rowerów, zasilaniem OZE); przebudowa świetlicy wiejskiej w Piotrkowiczkach i doposażenie świetlic w Pierwoszowie i Machnicach.

Sieć placówek opieki nad dziećmi do lat 3, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 2 placówki opieki nad dziećmi do lat 3, 9 placówek wychowania przedszkolnego (5 przedszkoli (publiczne i niepubliczne) oraz 4 oddziały przedszkolne w szkołach) oraz 4 publiczne szkoły podstawowe.

Na terenie gminy działają 3 świetlice środowiskowe realizujące program opiekuńczo-wychowawczy.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, który zajmuje się upowszechnianiem kultury, promocją amatorskiego ruchu artystycznego, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami.

Placówka stwarza warunki dla rozwoju artystycznych umiejętności mieszkańców, pogłębiania wiedzy oraz popularyzowania zwyczajów, jak również sprawuje opiekę nad społecznym ruchem kulturalnym na terenie gminy.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Gminna Biblioteka Publiczna w Wiszni Małej wraz z filią w Piotrkowiczkach oraz Punktem Bibliotecznym w Krzyżanowicach. Główną funkcją placówki jest gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych, oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczności lokalnej. Placówka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa, organizuje też wiele wydarzeń, m.in. spotkania autorskie, wykłady, warsztaty, teatryki, lekcje biblioteczne, wystawy i konkursy.

Aktywizacją środowiska seniorów zajmuje się: Klub „Senior+” Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. Gmina Wisznia Mała dołączyła do Programu Ogólnopolska Karta Seniora i otrzymała certyfikat Gminy Przyjaznej Seniorom.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym obiektom sportowym, zaś instytucją, która realizuje zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, jest Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej. Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służy 14 boisk i 30 placów zabaw, a wśród nich m.in.: boisko wielofunkcyjne wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiszni Małej, boisko wielofunkcyjne wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Szewcach, siłownia zewnętrzna i plac zabaw dla dzieci w Machnicach, a także integracyjny plac zabaw w Psarach.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również 14 działających na jej terenie klubów sportowych (w tym 2 uczniowskie), m.in.: LZS Płomień Wisznia Mała, KS Malinka Malin, LZS Avia Ozorowice, UKS Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szewcach.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę zdrowotną w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej mieszczącym się przy ul. Wrocławskiej 4a w Wiszni Małej (oferującym opiekę lekarza rodzinnego, stomatologa i ginekologa-położnika). Zapotrzebowanie mieszkańców gminy na środki farmaceutyczne zapewnia 1 apteka.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i 52 organizacje pozarządowe, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz wspiera doradztwem i konsultacjami. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2024 r. gmina Wisznia Mała liczyła 10 695 mieszkańców, w tym 5 475 kobiet, które stanowiły 51,2% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 103 osoby na 1 km². Dane szczegółowe dotyczące ludności gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022 r.	2023 r.	2024 r.
liczba mieszkańców ogółem	10358	10543	10695
w tym liczba kobiet	5261	5311	5475

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	2268	2315	2352
udział w liczbie mieszkańców	21,8%	21,95%	22,00%
liczba osób w wieku produkcyjnym	6195	6264	6291
udział w liczbie mieszkańców	59,81%	59,42%	58,82%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1895	1964	2052
udział w liczbie mieszkańców	18,30%	18,63%	19,18%
liczba mieszkańców ogółem	10358	10543	10695

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń	83	88	77
liczba zgonów	98	97	90
przyrost naturalny	-15	-9	-13

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022 r.	2023 r.	2024 r.
liczba zameldowanych osób spoza gminy	323	334	364
w tym z zagranicy	3	6	3
liczba osób wymeldowanych poza gminę	144	139	210
w tym za granicę	0	0	0
saldo migracji	179	195	154

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy wzrastała. Wzrastała również liczba dzieci i młodzieży, liczba osób w wieku produkcyjnym, jak i liczba osób starszych. W latach 2022-2024 liczba urodzeń w gminie ulegała wahaniom, malała natomiast liczba zgonów. Obliczany na tej podstawie przyrost naturalny był analizowanym okresie ujemny. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji ulegało wahaniom i w każdym roku analizy wykazywało wartość dodatnią.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2022-2024 liczba mieszkań komunalnych nieznacznie wzrosła (13 w 2022 r., 13 w 2023 r., 14 w 2024 r.), nieznacznie zmalała łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (684 m² w 2022 r., 684 m² w 2023 r., 639 m² w 2024 r.), natomiast liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych nieznacznie wzrosła (44 osoby w 2022 r., 44 osoby w 2023 r. i 45 osób w 2024 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkań komunalnych	13	13	14
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	684	684	639
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	44	44	45

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie pomoc ta jest realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. W 2024 r. przyznano 2 dodatki mieszkaniowe, a wartość wypłaconych dodatków wynosiła 822 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy w latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie wzrastała: 112 osób na koniec 2022 r., 114 osób na koniec roku następnego, 115 osób na koniec roku 2024. Wzrastał nieznacznie udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety (z wyjątkiem 2023 r.), ich liczba wyniosła odpowiednio: 60 (w stosunku do 52 mężczyzn) na koniec 2022 r., 56 (w stosunku do 58 mężczyzn) na koniec 2023 r. i 64 (w stosunku do 51 mężczyzn) na koniec 2024 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku produkcyjnym	6195	6264	6291
liczba bezrobotnych w gminie	112	114	115
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,81%	1,82%	1,83%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	60	56	64
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	53,57%	49,12%	55,65%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
stopa bezrobocia w powiecie trzebnickim	4,8%	5,0%	5,2%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	4,5%	4,4%	4,6%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	5,1%	5,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Trzebnicy.

W latach 2022-2024 poziom bezrobocia w powiecie trzebnickim wzrastał, w województwie dolnośląskim ulegał wahaniom, natomiast w kraju nieznacznie zmalał.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy mogą korzystać ze wsparcia podmiotów działających lokalnie oraz instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Poniżej przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza jej strukturami.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych czy ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 20 osób, w tym: kadra kierownicza (dyrektor i główny księgowy) – 2 osoby, pracownicy socjalni – 5, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 2, pozostali pracownicy – 11. Z końcem 2024 r. w Zespole Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny wykształcenie wyższe

kierunkowe 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo 1 pracownik socjalny posiadał ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 pracownik socjalny miał ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, 1 pracownik socjalny miał ukończoną specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

W 2024 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 139 mieszkańców gminy oraz 25 rodzin objętych pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom w latach 2022-2024

wielkość wydatków (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	19 020 855,20	6 404 152,72	7 826 450,61

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Tabela 10. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2022-2024

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	331 054,04	322 54,25	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	179	180	193
liczba rodzin	151	162	167
liczba osób w rodzinach	283	280	281
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	2,78%	2,74%	2,63%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Wartość środków przeznaczanych na pomoc społeczną w latach 2022-2024 ulegała wahaniom. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2024 utrzymywała się na podobnym poziomie. Mała udział beneficjentów systemu pomocy

społecznej w ogóle ludności gminy. Należy zaznaczyć, że do końca maja 2022 r. gmina kontynuowała wypłatę świadczenia w ramach programu Rodzina 500+, które następnie zostało przejęte przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznania pomocy społecznej w 2024 r.

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	44	40	41	96	83	79
bezdomność	6	8	9	11	10	11
potrzeba ochrony macierzyństwa	11	9	11	54	44	51
bezrobocie	22	14	14	57	43	32
niepełnosprawność	43	47	47	69	75	73
długotrwała lub ciężka choroba	54	56	61	84	89	90
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	6	7	7	19	22	19
w tym rodziny niepełne	5	4	2	15	11	4
przemoc domowa	0	1	0	0	1	0
alkoholizm	2	1	0	2	1	0
narkomania	2	1	0	2	1	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	1	0	0	1	0
zdarzenie losowe	1	2	8	1	3	15

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. W przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności liczba rodzin korzystających ze wsparcia wzrastała. Natomiast w przypadku ubóstwa liczba rodzin korzystających ze wsparcia ulegała wahanom. W 2024 r. ważnymi powodami przyznawania pomocy społecznej było również bezrobocie i potrzeba ochrony macierzyństwa. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2022-2024

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	127	118	127	117	113	117	192	170	174
świadczenia niepieniężne	52	62	66	34	49	50	91	110	107
praca socjalna	X	X	X	134	160	125	239	323	240
schronienie	5	4	5	4	4	5	6	6	7
usługi opiekuńcze	9	13	17	9	13	15	11	16	19
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	3	3	1	3	3	2	8	9

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była pomoc w formie pracy socjalnej, liczba rodzin, którym przyznano pomoc w tym okresie ulegała wahaniom. Kolejną formą przyznanego wsparcia była pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, również się wahała w trakcie rozpatrywanego okresu. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie rzeczowe, które najczęściej świadczone jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, a liczba rodzin, którym przyznano takie świadczenie, malała.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 14. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	2	0	0
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	4	6	6

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Tabela 15. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024

2022	2023	2024
156 768,73	256 695,52	311 812,1

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2023 r. zawarto i realizowano 1 taki kontrakt.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2022 r. 30 dzieci i 3 osoby dorosłe, a w 2023 r. 29 dzieci i 7 osób dorosłych, zaś w ramach kontynuacji tego programu na lata 2024-2028 skorzystało w 2024 r. 28 dzieci i 5 osób dorosłych.

W ramach **Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – Ośrodek realizował pomoc w zakresie dystrybucji artykułów żywnościowych. Wśród rodzin spełniających odpowiednie kryteria dystrybuowano nieodpłatnie paczki żywnościowe.

W analizowanym okresie GOPS w Wiszni Małej podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, m.in.:

- „Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w gminie zamieszkania osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość;
- Program „Opieka 75+”, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych lub samotnie gospodarujących, a także pozostających w rodzinie, w wieku 75 lat i więcej;
- „Opieka wytchnieniowa” – program polegający na wsparciu członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa;
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – celem programu jest pomoc osobom niepełnosprawnym w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2024 r. zrealizowano następujące formy pomocy:

- świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy;

- świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł, które przysługuje jednorazowo i bez względu na dochód dla każdego obywatela Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego 2022 r.;
- dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu.

Ośrodek realizował także ustawę o dodatku osłonowym. Świadczenie skierowane do gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe miało na celu zrekompensowanie rosnących cen nośników energii.

2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY

W latach 2022-2024 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, ulegała wahaniom. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	11	8	11
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	74 994,15	80 549,68	95 493,52

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 151, 162 i 167 rodzin. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 17. Rodziny korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin objętych pomocą ośrodka	151	162	167
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	47	49	53
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	6	7	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

W 2024 r. pracownicy GOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2024 r. z usług asystenta korzystało w gminie 11 rodzin, w których wychowywało się 20 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 18. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	7	9	11
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	14	17	20
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	12	18	24
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	62 102,93	44 115,80	54 762,09

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano 1 takie świadczenie w 2024 r.

W ramach pomocy społecznej GOPS przyznawał w latach 2022-2024 mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele.

Tabela 19. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	2 567 267,74	2 697 610,40	3 561 898,72
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	406	363	442

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Tabela 20. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2022	2023	2024
zasiłek rodzinny	3 487	2 236	2 856
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	5	16	8
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	83	54	34
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	129	100	73
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	306	274	248
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	207	173	125
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	564	346	229
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	595	561	379
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	26	24	20

zasiłek pielęgnacyjny	2 400	2 353	2 452
świadczenie pielęgnacyjne	633	630	839
specjalny zasiłek opiekuńczy	46	27	13
świadczenie rodzicielskie	90	188	155

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 wartość świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy wzrastała z roku na rok, natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenia, ulegała wahaniom. Najczęstszą formą wsparcia był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez GOPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 21. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	21	17	15
liczba przyznanych świadczeń	440	336	320
wartość wydatków na świadczenia (zł)	193 821,04	150 653,41	148 894,48

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2022-2024 GOPS w Wiszni Małej wypłacał mieszkańcom gminy, zmniejszała się z roku na rok, podobnie malała liczba przyznanych świadczeń.

2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano w gminie 154 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wydanych kart	186	218	154
liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	487	570	606
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	652	707	783

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024.

Tabela 23. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	5	5	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

Tabela 24. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	318 328,00	333 608,43	283 160,68

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

Tabela 25. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	228 514,00	332 747,21	254 800,00
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	3 500,00	3 500,00	3 500,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	2 000,00	2 930,86	6 201,20
razem	234 014,00	339 178,07	264 501,20

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy ulegały wahaniom. W ramach podejmowanych działań GKRPA

przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 26. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	2	14	11
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	1	3

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wiszni Małej.

W latach 2022-2024 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 2, 14 i 11 osób. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 1 osoby w 2023 r. i wobec 3 osób w 2024 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy

sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 29 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej, a następnie grup diagnostyczno-pomocowych i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 20 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	18	18	18
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	6
liczba spotkań grup roboczych	64	120	X
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	X	30	25
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	11	30	29

w tym sporządzone przez Policję	8	23	14
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	3	4	6
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	18	23	20
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	12	1	5

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba stwierdzonych faktów przemocy	25	35	53
liczba osób doświadczonych przemocą domową	25	35	53
w tym kobiety	17	25	24
w tym mężczyźni	1	4	5
w tym nieletni	7	6	24
liczba osób stosujących przemoc domową	19	30	29
w tym kobiety	2	3	5
w tym mężczyźni	17	27	24
w tym nieletni	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	11	14	11
w tym kobiety	1	0	1
w tym mężczyźni	10	14	10
w tym nieletni	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że wśród osób, które doznały przemocy, były głównie kobiety i osoby nieletnie. Stosującymi przemoc najczęściej byli mężczyźni, w wielu przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 2 osobom w 2022 r. oraz 1 osobie w 2024 r. Pomocy z powodu narkomanii w rozpatrywanym okresie udzielono 2 osobom w 2022 r. oraz 1 osobie w 2024 r. Wsparcie ze względu na przemoc domową przyznano 1 osobie w 2023 r.

Na terenie gminy jednostką wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową jest (obok GOPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące porad specjalistycznych udzielonych mieszkańcom gminy przez **Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny w Wiszni Małej**.

Tabela 29. Działalność Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024 w odniesieniu do porad psychologicznych udzielonych mieszkańcom gminy

liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych z wybranych powodów	2022	2023	2024
osoby dotknięte przemocą domową	13	28	27
osoby stosujące przemoc domową	10	3	2
osoby z uzależnieniami behawioralnymi	4	7	33
osoby z rodzin z problemem alkoholowym	8	9	46

Dane Urzędu Gminy w Wiszni Małej.

Tabela 30. Działalność Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024 w odniesieniu do porad psychoterapeutycznych udzielonych mieszkańcom gminy

liczba osób korzystających z konsultacji psychoterapeutycznych z wybranych powodów	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	19	27	15
dorośli członkowie rodziny osoby uzależnionej (w tym współuzależnione i DDA)	26	7	49
osoby doznające przemocy domowej	11	44	41
osoby stosujące przemoc domową	0	19	21

Dane Urzędu Gminy w Wiszni Małej.

2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 31. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1/1	36/15	5/3
w tym prowadzone przez gminę	-	-	-
w tym prowadzone przez inne podmioty	2	51	8

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 32. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	9	496	40
w tym przedszkola	5	255	25
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	4	241	17

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 33. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	4	1 327	141

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 34. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
placówka w formie pracy podwórkowej, realizująca działania animacyjne i socjoterapeutyczne	1	32

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 35. Placówki kultury w gminie w 2024 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1
biblioteki i filie	1 główna, 1 filia
świetlice	15

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Tabela 36. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	14 boisk, 30 placów zabaw
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	14
w tym uczniowskie kluby sportowe	2

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy	ul. Wrocławska 2, 55-114 Wisznia Mała
2.	Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny	
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Wrocławska 2, 55-114 Wisznia Mała
5.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	
6.	Prywatny Żłobek „Bajka” w Krynicznie	Kryniczno, ul. Szkolna 1, 55-114 Wisznia Mała
7.	Klub Dziecięcy „Szczęśliwe Ludki” w Ozorowicach	Ozorowice, ul. Sportowa 10, 55-114 Wisznia Mała
8.	Przedszkole Publiczne w Krynicznie	Kryniczno, ul. Trzebnicka 9, 55-114 Wisznia Mała
9.	Przedszkole Publiczne w Strzeszowie	Strzeszów, ul. Lipowa 35, 55-114 Wisznia Mała

10.	Oddział przedszkolny w Piotrkowickach	Piotrowiczki, ul. Akacyjowa 1, 55-114 Wisznia Mała
11.	Przedszkole Publiczne w Ligocie Pięknej	Ligota Piękna, ul. Na Kolonii 74, 55-114 Wisznia Mała
12.	Szkoła Podstawowa im. Świętej Jadwigi Śląskiej w Krynicznie	Kryniczno, ul. Szkolna 6, 55-114 Wisznia Mała
13.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szewcach	Szewce, ul. Strzeszowska 7, 55-114 Wisznia Mała
14.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Psarach	ul. Główna 40, 55-114 Wisznia Mała
15.	Szkoła Podstawowa im. Małego Księcia w Wiszni Małej	ul. Szkolna 51, 55-114 Wisznia Mała
16.	Niepubliczne Przedszkole „Wesołe Skrzaty” w Krzyżanowicach	ul. Parkowa 27, 51-180 Krzyżanowice
17.	Artystyczne Przedszkole Niepubliczne „Maluszkowo” w Psarach	ul. Kasztanowa 18, 51-180 Psary
18.	Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej	ul. Szkolna 1, 55-114 Wisznia Mała
19.	Gminna Biblioteka Publiczna w Wiszni Małej	ul. Szkolna 1, 55-114 Wisznia Mała
20.	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Piotrkowickach	Piotrowiczki, ul. Spacerowa 62, 55-114 Wisznia Mała
21.	Klub Senior +	ul. Wrocławska 2, 55-114 Wisznia Mała

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała i opracowanie własne.

W 2024 r. w gminie funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 38. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Trzebnica	Parafia pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika	Kryniczno, ul. Trzebnicka 12, 55-114 Wisznia Mała
	Parafia pw. św. Anny	Szewce, ul. Strzeszowska 46, 55-114 Wisznia Mała
	Parafia pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny	Wysoki Kościół, ul. Cicha 9, 55-114 Wisznia Mała
	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża	Strzeszów, ul. Mienicka 9, 55-114 Wisznia Mała

Dane Urzędu Gminy Wisznia Mała.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z terenu gminy należą do dekanatu Trzebnica wchodzącego w skład Archidiecezji Wrocławskiej.

Wydział Duszpasterstwa Rodzin Archidiecezji Wrocławskiej (ul. Katedralna 13, 50-328 Wrocław) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Biskupiej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni

ks. mgr lic. Przemysław Vogt (e-mail: dr.dyrektor@archidiecezja.wroc.pl), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego mgr Maria Jolanta Szostkowska (tel. 607 379 306). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY

2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Mieszkańców gminy Wisznia Mała obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. W zakresie pieczy zastępczej funkcję tę pełni **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy**. Do zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez PCPR należy m.in.:

- utworzenie zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który m.in. zajmuje się prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; kwalifikowaniem osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, prowadzeniem poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywaniem okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny tych rodzin,
- wyznaczenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wypłacanie świadczeń dla rodzin zastępczych,
- wydawanie skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- pomoc dla osób usamodzielnianych, opuszczających po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy** w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 39. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	1
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	1	0

liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	7	8	7
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	1	3
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	6	7	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i Konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną.

W roku szkolnym 2023/2024 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy objęła wsparciem 2 107 dzieci i młodzieży z terenu powiatu trzebnickiego, wydała 1 280 opinii oraz 398 orzeczeń, w tym orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność ucznia. Ponadto została udzielona pomoc w formie konsultacji dla nauczycieli – 145, konsultacji i porad dla rodziców – 292.

Mieszkańcy gminy korzystali także ze wsparcia **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Trzebnicy**, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). W poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje odnoszące się do mieszkańców gminy Wisznia Mała.

Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	14	10	14
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom gminy	52	54	73
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	9	9	24
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	25	24	28
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	18	21	21

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Trzebnicy.

2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Trzebnicy, na terenie gminy w 2022 r. stwierdzono ogółem 131 przestępstw, w 2023 r. – 155 przestępstw, a w 2024 r. – 201 przestępstw. Dane szczegółowe w rozbiciu na poszczególne kategorie przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw	131	155	201
w tym popełnionych przez nieletnich	0	1	1
w tym wg poszczególnych kategorii			
przeciwko życiu i zdrowiu	4	4	10
przeciwko wolności	4	4	4
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	14	23	21
przeciwko mieniu	61	62	107
przeciwko rodzinie i opiece	13	20	21
przeciwko wiarygodności dokumentów	1	0	1
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	6	7	7

Dane Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą

przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składać systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W wyniku podejmowanych działań wprowadzane są procedury „Niebieskie Karty”.

Jedną z możliwości ograniczenia władzy rodzicielskiej jest poddanie jej wykonywania stałemu **nadzorowi kuratora sądowego**. Sąd, wydając orzeczenie o ograniczeniu władzy rodzicielskiej, stosuje środek, który będzie skuteczny z punktu widzenia podjętej interwencji. Środek ten umożliwia kontrolę postępowania zarówno rodziców, jak i małoletniego.

Nadzór kuratorski to forma wsparcia i monitorowania, wykonywana przez kuratora sądowego, mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu problemów. Kurator kontroluje zachowanie i wypełnianie obowiązków, monitoruje sytuację i udziela wsparcia. Nadzór nad nieletnimi ma na celu pomoc w powrocie na właściwą drogę, resocjalizację, wsparcie w rozwoju postaw społecznych. Nadzór nad rodzicami (w sprawach opiekuńczych) polega na monitorowaniu sytuacji dziecka, ma na celu pomoc w prawidłowym sprawowaniu pieczy oraz informowanie sądu o ewentualnych nieprawidłowościach.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza struktur gminy świadczących wsparcie jej mieszkańcom.

Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Wisznia Mała usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy	ul. Kościuszki 10, 55-100 Trzebnica

2.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Trzebnicy	ul. Olszewskiego 5, 55-100 Trzebnica
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy	ul. Nowa 1, 55-100 Trzebnica
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy	ul. Kościuszki 10, 55-100 Trzebnica
5.	Komenda Powiatowa Policji w Trzebnicy	ul. Ks. Dziekana Wawrzyńca Bochenka 8, 55-100 Trzebnica
6.	Sąd Rejonowy w Trzebnicy Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Parkowa 4, 55-100 Trzebnica
7.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich	
8.	Starostwo Powiatowe Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej	ul. Ks. Dziekana Wawrzyńca Bochenka 6, 55-100 Trzebnica
9.	Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu	pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław.
10.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu	ul. Trzebnicka 42/44, 50-230 Wrocław

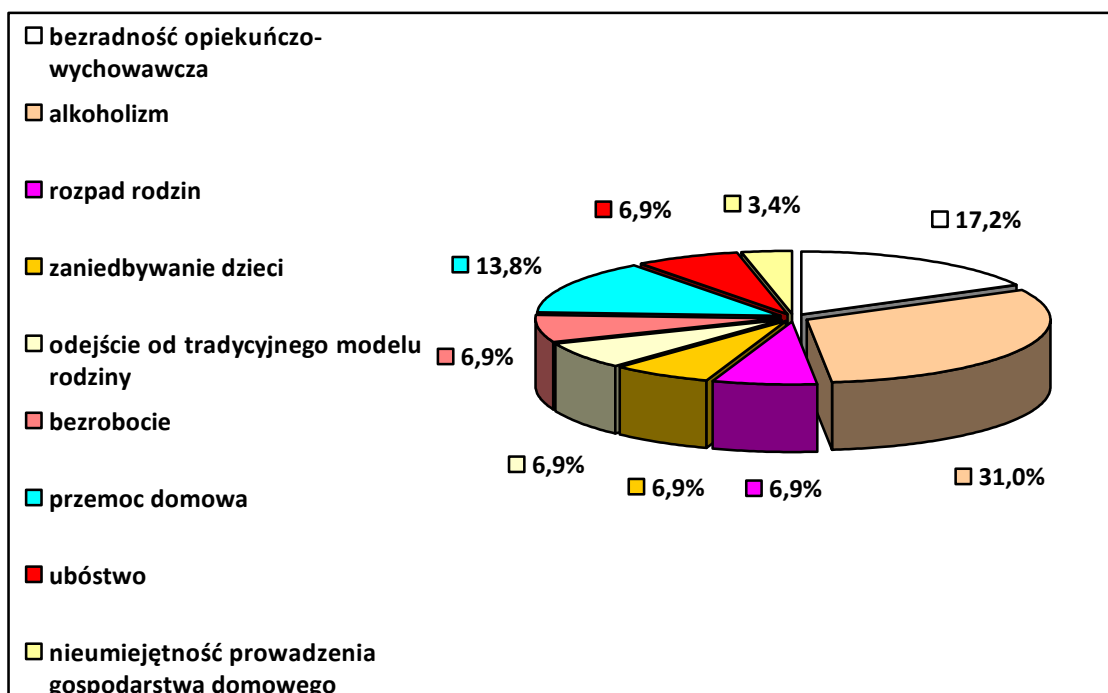
Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Które z poniższych zjawisk lub sytuacji mają według Pani/Pana istotny wpływ na życie rodzin w gminie?

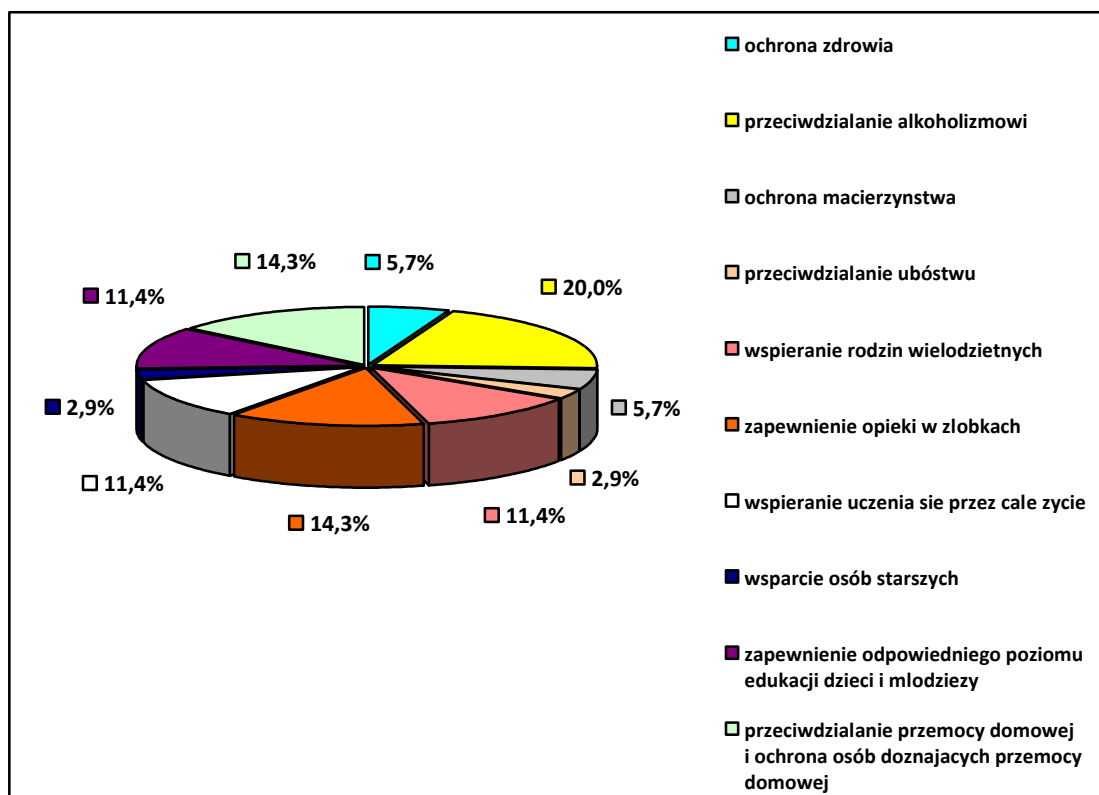

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (31%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (17,2%) oraz przemoc domową (13,8%). W dalszej kolejności ubóstwo, bezrobocie, rozpad rodzin, zaniedbywanie dzieci oraz odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 6,9%), a także nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (3,4%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowanych na terenie gminy, skierowanych do rodzin, widzi Pani/Pan przestrzeń do poprawy lub rozwoju?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

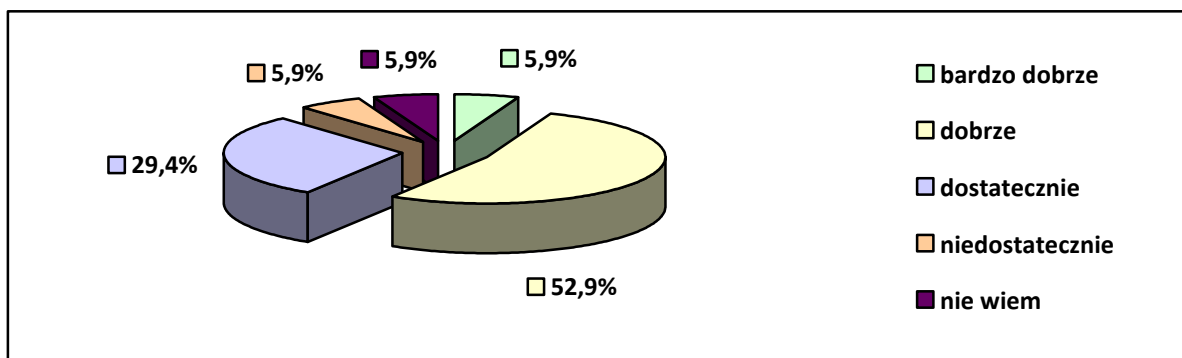
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (20%), zapewnienie opieki w żłobkach, przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej (po 14,3%), wspieranie uczenia się przez całe życie, wspieranie rodzin wielodzietnych oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (po 11,4%), ochrona zdrowia i ochrona macierzyństwa (po 5,7%), a także przeciwdziałanie ubóstwu i wspieranie osób starszych (po 2,9%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Według 23,5% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Zbyt mała liczba żłobków jest problemem dla 29,4%

ankietowanych, a 47,1% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 58,8% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. 17,6% badanych nie podziela tej opinii, a 23,6% miało trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 52,9% badanych jest ona dobra, 29,4% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna, a kolejne 5,9% przyznało, że jest bardzo dobra. Zaledwie 5,9% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

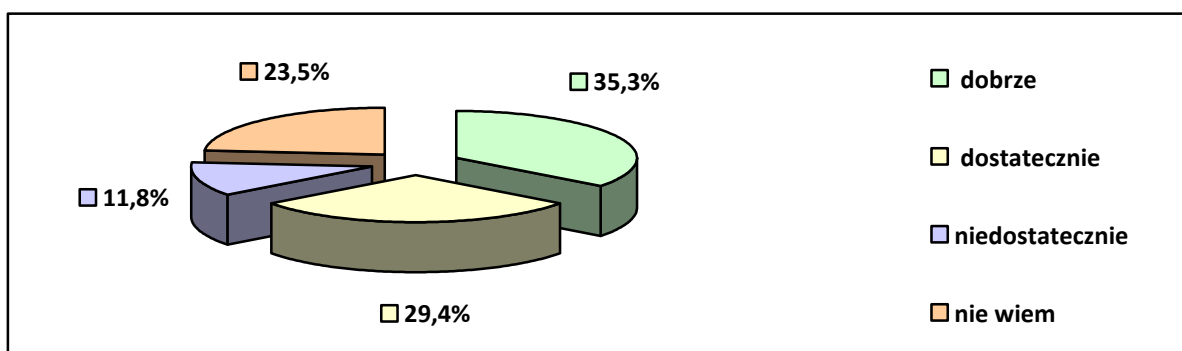

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Wszyscy ankietowani pozytywnie ocenili obecną ofertę kulturalną w gminie. 35,2% badanych przyznało, że jest ona bardzo dobra, a 64,8% respondentów uznało ją za dobrą. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została ona oceniona pozytywnie. Jako dobrą i bardzo dobrą uznało ją aż 58,8% ankietowanych, z kolei 35,2% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie 6% respondentów nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie oceniono raczej pozytywnie. Wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

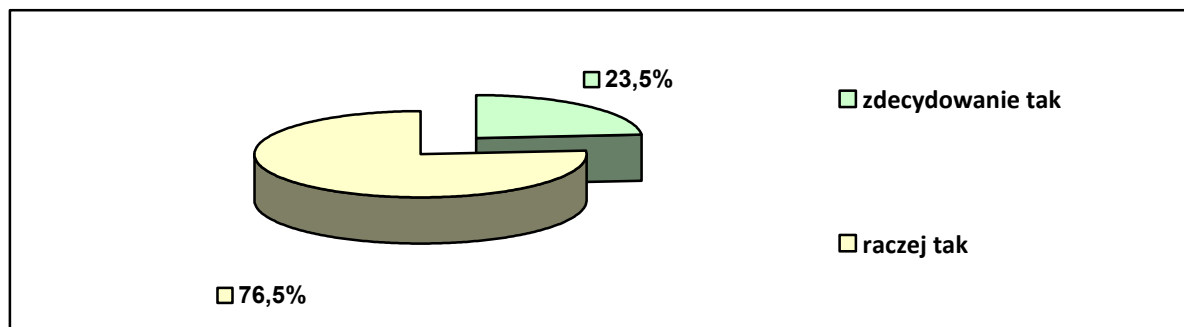

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

35,3% badanych uznało ofertę w zakresie ochrony zdrowia za dobrą, a zdaniem 29,4% respondentów jest ona dostateczna, z kolei 11,8% ankietowanych przyznało, że jest niedostateczna.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Wszyscy respondenci stwierdzili, że w miejscu zamieszkania czują się zdecydowanie bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania kolejnych świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, rozszerzenia oferty w zakresie ochrony zdrowia oraz zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów, a także poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej. Za równie ważne uznano tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie	• niewystarczająca kadra do realizacji zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy

- wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo - dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) - dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadram i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów - inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej - bardzo dobra współpraca z jednostkami pomocowymi, w tym z placówkami systemu oświaty, służbą zdrowia, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Policją, dająca możliwość szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych - angażowanie młodzieży w wolontariat na rzecz osób starszych, ubogich oraz osób z niepełnosprawnościami - bezpłatne poradnictwo specjalistyczne, w tym psycholog, psychiatra, pracownicy socjalni, GKRPA, radca prawny, mediator - aktywne pozyskiwanie przez gminę środków na rozwój usług społecznych, w tym na zwiększenie oferty zajęć szkolnych, wymian międzynarodowych, zwiększenie miejsc w żłobkach i przedszkolach	domowej i uzależnień (terapeuta uzależnień, interwent) niewystarczająca infrastruktura na rzecz osób doznających przemocy domowej, brak ośrodków wsparcia i mieszkań interwencyjnych
szanse	zagrożenia
- niewzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo - możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy - możliwość pozyskiwania unijnych środków finansowych na rozwój usług społecznych - rosnąca świadomość społeczna na temat przemocy domowej i uzależnień	- nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin - zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego - niezmniejszające się społeczne przyzwolenie na zjawisko przemocy domowej - rosnąca skala przemocy rówieśniczej, domowej w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych - osłabienie więzi rodzinnych, izolacja społeczna - wzrost problemów zdrowia psychicznego i występujących deficytów w rozwoju dzieci i młodzieży (ADHD, spectrum autyzmu)

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, funkcjonowanie w gminie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadram i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy

domowej. Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego oraz rosnąca skala przemocy rówieśniczej, domowej w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE			
mocne strony		słabe strony	
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze • dobra współpraca z POZ • środowiskowa opieka psychiatryczna we współpracy z Milickim Centrum Zdrowia Psychicznego • tworzenie miejsc rekreacyjnych i sportowych		• brak kadry do pracy z osobami uzależnionymi (brak terapeuty uzależnień) • niska świadomość społeczna na temat uzależnień • brak stałego punktu policji w gminie • nowe formy uzależnień behawioralnych (Internet, gry komputerowe, hazard online)	
szanse		zagrożenia	
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • niezwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • możliwość realizacji lokalnych programów profilaktycznych z udziałem dzieci i młodzieży • zaangażowanie społeczności lokalnej i rozwój wolontariatu • współpraca z lokalnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi i placówkami oświatowymi		• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • niewystarczający monitoring policji • obecność reklam alkoholi niskoprocentowych • zwiększenie liczby osób dotkniętych chorobami przewlekłymi i problemami zdrowia psychicznego • starzenie się społeczeństwa i zmniejszanie się liczby mieszkańców aktywnych zawodowo	

- obecność i rozwój instytucji wspierających zdrowie psychiczne i fizyczne

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje mocne strony, m.in.: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak również podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, niewystarczający monitoring policji, obecność reklam alkoholi niskoprocentowych, zwiększenie liczby osób dotkniętych chorobami przewlekłymi i problemami zdrowia psychicznego, starzenie się społeczeństwa i zmniejszanie się liczby mieszkańców aktywnych zawodowo. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • deinstytucjonalizacja usług społecznych na rzecz rozwoju wsparcia środowiskowego realizowanego przy dużym wsparciu podmiotów ekonomii społecznej • inwestowanie w rozwój społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów ekonomii społecznej • dostępność środków unijnych i krajowych na rozwój kapitału społecznego i ludzkiego • rozwój mechanizmów partycypacji obywatelskiej, w tym budżetu obywatelskiego • dostępność oferty programów aktywizacji społecznej i zawodowej dla różnych grup	• ograniczony dostęp do specjalistycznej kadry ochrony zdrowia • niska aktywność obywatelska w części społeczności lokalnej – ludność napływowa • słaba reprezentacja młodych mieszkańców w strukturach decyzyjnych gminy • zagrożenie dla spójności społecznej przez konflikty przestrzenne i środowiskowe • osłabienie więzi w wyniku suburbanizacji i codziennych migracji

społecznych	
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontariacką	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • starzenie się społeczeństwa i odpływ młodzieży do miast

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Należy także podkreślić podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu oraz inwestowanie w rozwój społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów ekonomii społecznej. Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej oraz starzenie się społeczeństwa i odpływ młodzieży do miast – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała na lata 2026-2028, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na realizację większości założeń programowych. W uzasadnieniu oceny napisano, że w okresie

objętym oceną zrealizowano większość działań wynikających z Programu, zaś niektóre działania zostały ograniczone ze względu na napotkane trudności.

Zespół wskazał osiągnięcia, jakie odnotowano w realizacji założeń programowych, działania, których nie udało się zrealizować, przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zjawisk negatywnych w środowisku,
- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin, w tym dzieci.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- zbyt mała frekwencja ze strony rodzin, np. podczas warsztatów podnoszących kwalifikacje rodzicielskie.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- zintensyfikowanie działań na rzecz przemocy rówieśniczej i uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży,
- wsparcie zdrowia psychicznego dorosłych, dzieci i młodzieży,
- rozwój systemu opieki nad dzieckiem (rozwijanie placówki wsparcia dziennego, organizowanie czasu wolnego poprzez zajęcia pozaszkolne i działania animacyjne),
- zapewnienie mieszkań socjalnych i komunalnych, wspomaganych lub treningowych adekwatnie do potrzeb i możliwości gminy.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodziny:
  - zapewniono pomoc materialną rodzinom wymagającym wsparcia,
  - dożywiano dzieci i młodzież w szkołach,
  - zapewniono pomoc osobom doznającym przemocy domowej poprzez ZI i GOPS,
  - zapewniono środki finansowe na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.
- Zwiększenie kompetencji rodzicielskich, przede wszystkim w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej dorosłych członków rodziny:
  - prowadzono nieodpłatne poradnictwo prawne, socjalne, pedagogiczne, psychologiczne dla rodzin przeżywających trudności w wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej,

- udzielano dzieciom w wieku szkolnym pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych,
- organizowano czas wolny dzieciom w formie kolonii, półkolonii, wycieczek, festynów, zajęć w świetlicach wiejskich i placówce wsparcia dziennego,
- świadczone pracę socjalną i zapewniono wsparcie asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
- Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny:
  - realizowano programy profilaktyczne i edukacyjne wspierające wychowanie dzieci i młodzieży,
  - realizowano projekty współfinansowane ze środków pozabudżetowych, w tym rządowych i środków UE mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia,
  - organizowano imprezy kulturalne o charakterze prorodzinnym.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała na lata 2026-2028. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Wisznia Mała na lata 2026-2028 jest następujący:

Doskonalenie i rozwijanie w Gminie Wisznia Mała systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2026-2028	GOPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2026-2028	GOPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży	2026-2028	GOPS	- liczba kobiet w ciąży	- zapewnienie wsparcia

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny i opieką zdrowotną - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2026-2028	GOPS PUP NGOs	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2026-2028	GOPS PCPR NGOs Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2026-2028	UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości

		jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2026-2028	UG RG GOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2026-2028	GOPS PCPR ROPS	- liczba odbytych szkoleń - rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA.

				- podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2026-2028	UG RG SAPO placówki przedszkolne	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe placówki kultury światlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów	2026-2028	placówki oświatowe	- liczba i rodzaj	- kształtowanie

profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.		GKRPA GOPS PPP	realizowanych programów profilaktycznych - liczba uczestników	prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2026-2028	GOPS UG placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie

				- społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2026-2028	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne SAPO NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2026-2028	placówki oświatowe placówki kultury GOPS SAPO NGOs Kościół lokalne media	- rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, WZMACNIANIE WIĘZI RODZINNYCH I POKOLENIOWYCH, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH SŁUŻĄCYCH POPRAWIE FUNKCJONOWANIA RODZIN.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającą swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania	2026-2028	GOPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do

ról rodzicielskich.		PPP PCPR media lokalne Kościoł		spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2026-2028	UG RG GOPS SAPO placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przemocy domowej oraz przestępczości i jej skutków.	2026-2028	GKRPA ZI GOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice GOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2026-2028	UG RG SAPO placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2026-2028	UG RG placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji

				zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno- edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2026-2028	placówki oświatowe GKRPA ZI GOPS Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno- informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom	2026-2028	placówki oświatowe Policja Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń

i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.				
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2026-2028	UG Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN, PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2026-2028	UG RG GOPS GKRPA ZI SAPO placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności

		świetlice jednostki rekreacyjno- sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł		- wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom	2026-2028	UG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

			korekcyjno- edukacyjnych lub programach psychologiczno- terapeutycznych	

Legenda

UG – Urząd Gminy, w tym Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień

RG – Rada Gminy

SAPO – Samorządowa Administracja Placówek Oświatowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzebnicy, Powiatowy Urząd Pracy w Trzebnicy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Trzebnicy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Gminy i Wójtowi Gminy Wisznia Mała Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	9
Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 4. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024	13
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024	14
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024	15
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024	15
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom w latach 2022-2024	16
Tabela 10. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2022-2024	16
Tabela 11. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	16
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	17
Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w latach 2022-2024	18
Tabela 14. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024	18
Tabela 15. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024	19
Tabela 16. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024	20
Tabela 17. Rodziny korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024	20
Tabela 18. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024	21
Tabela 19. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	22
Tabela 20. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	22
Tabela 21. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024	23
Tabela 22. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 23. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	24
Tabela 24. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 25. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 26. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	25
Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024	26
Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024	27
Tabela 29. Działalność Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024 w odniesieniu do porad psychologicznych udzielonych mieszkańcom gminy	28
Tabela 30. Działalność Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024 w odniesieniu do porad psychoterapeutycznych udzielonych mieszkańcom gminy	28
Tabela 31. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	28
Tabela 32. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	28
Tabela 33. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	29
Tabela 34. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.	29
Tabela 35. Placówki kultury w gminie w 2024 r.	29
Tabela 36. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.	29
Tabela 37. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	29
Tabela 38. Parafie rzymskokatolickie na terenie gminy w 2024 r.	30
Tabela 39. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	31
Tabela 40. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	32
Tabela 41. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024	33

Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Wisznia Mała usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.	34
Wykres 1. Które z poniższych zjawisk lub sytuacji mają według Pani/Pana istotny wpływ na życie rodzin w gminie?.....	35
Wykres 2 W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowanych na terenie gminy, skierowanych do rodzin, widzi Pani/Pan przestrzeń do poprawy lub rozwoju?	36
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?.....	37
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	37
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	38